

**Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları
Agentliyinin 2012-ci ildə fəaliyyətinin yekunları üzrə
H E S A B A T I**

Müasir dünya əqli mülkiyyət fenomeni ilə səciyyələnir. Son 20 ildə əqli mülkiyyət sürətlə inkişaf edərək, əqli fəaliyyət nəticələrinin (ƏFN) stimullaşdırılmasında, investisiyaların yaradıcılığa və yenilikçiliyə cəlb edilməsində və intellektual məhsulların yayılmasında ən vacib amilə çevrilmişdir. Bunun başlıca səbəbi XXI əsrdə biliklərin və mədəniyyət funksiyalarının köklü dəyişməsindən irəli gələrək, əqli mülkiyyət sistemində cəmləşən potensialın müxtəlif növ dəyərlərin yaradılmasında, ölkələrin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsində və informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında güclü alət kimi çıxış etməsindədir.

Müəllif-hüquq sisteminin inkişafı, beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi, rəqəmlı hüquqların idarəçiliyi, qeyri-maddi irsin qorunması, ÜDM-də əqli mülkiyyətə əsaslanan sənayenin payının müəyyən edilməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, ödənişsiz əsaslarla fəaliyyət göstərən açıq təhsil resurslarının yaradılması, ictimai varidat sayılan mədəni irs və digər əqli mülkiyyət nümunələrinin mərkəzləşdirilmiş şəkildə rəqəmləşdirilməsi sahəsində Agentlik tərəfindən ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir.

Qeyd edilən məsələlərə dair Agentliyin təklifləri “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasına daxil edilmişdir. Əqli mülkiyyətin dövlətin xüsusi diqqət yetirdiyi əsas prioritetlər sırasına aid edilməsi mədəni irsin qorunub saxlanılmasında, səmərəli idarə olunmasında, yeni yaradıcılıq nəticələrinin qorunması və zənginləşdirilməsində, innovasiya və yaradıcılığa investisiya qoyuluşu üçün əlverişli şərait yaradılması və əqli mülkiyyətə əsaslanan kreativ iqtisadiyyatın davamlı inkişafı, ölkənin ÜDM-ində onun payının artırılmasında mühüm rol oynayacaqdır. İnkişaf Konsepsiyasına uyğun olaraq iqtisadi məqsəd və resurslar, bilik və mədəniyyət sahəsinin vəzifələri ilə informasiya texnologiyalarının inkişafı arasındakı əlaqələrin müəyyənləşdirilməsi sahəsində əqli mülkiyyətə dair Milli Strategiya və ondan irəli gələn Dövlət Proqramı qəbul olunmalıdır (Hər iki sənədin layihəsi Agentlik tərəfindən hazırlanaraq, əqli mülkiyyət üzrə beynəlxalq ekspertlərlə müzakirə olunmuşdur).

2012-ci hesabat ilində müstəqil Azərbaycanda hüquqi və demokratik dövlət quruculuğundan irəli gələn prioritetlər digər sahələrdə olduğu kimi, əqli mülkiyyət sisteminin də dinamik inkişafına şərait yaratmış, bu sahədə fəaliyyət göstərən dövlət orqanının vəzifə və səlahiyyətlərinin müsbət yönümdə dəyişməsinə stimula vermişdir. Əsasını Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin qoyduğu və bu gün möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi strateji kurs Azərbaycanda müəllif-hüquq institutunun daha da inkişaf etməsinə, beynəlxalq qorunma standartlarına uyğunlaşdırılmasına və əqli mülkiyyətin yüksək templərlə inkişaf edən iqtisadiyyatımızda vacib faktora çevrilməsinə zəmin yaratmışdır.

Əqli mülkiyyət sahəsinin son illər sürətli inkişafı və ölkələrin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsində və informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında əqli mülkiyyətin güclü alətə çevrilməsi əqli fəaliyyətin stimullaşdırılmasını, əqli

mülkiyyət hüquqlarının yüksək səviyyədə qorunmasını zəruri etmişdir. Bununla əlaqədar əqli mülkiyyət sahəsinin müasir meyllər nəzərə alınmaqla inkişaf etdirilməsini prioritet istiqamətlərdən biri elan etmiş Azərbaycanın ÜƏMT-nin üzv-dövlətləri arasında ilk dövlətlərdən biri kimi hazırladığı Əqli Mülkiyyət üzrə Uzunmüddətli Milli Strategiya və Milli Strategiya əsasında hazırlanmış qısamüddətli Dövlət Proqramı beynəlxalq simpoziumlarda müzakirə edilmiş və tanınmış beynəlxalq ekspertlər tərəfindən müsbət qarşılanmışdır.

Bununla yanaşı, əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı milli irsin, milli özünəməxsusluğun və adət-ənənələrin yaradılmasının mühüm vasitəsi kimi çıxış etmiş, güclü kreativ (mədəni) sənayenin yaradılması və biliklərin tətbiqi, əqli mülkiyyətin vacib iqtisadi alətə və iqtisadi dövriyyənin elementinə çevrilməsi, eyni zamanda informasiya texnologiyalarının əqli mülkiyyət hüquqları ilə qorunması bu sahədə qanunvericilik və idarəçilik sisteminin daha da təkmilləşdirilməsini zəruri etmişdir.

§1. Qanunvericilik və normativ hüquqi baza. Azərbaycan Respublikasının əqli mülkiyyət üzrə qanunvericilik sistemi tərkibinə görə zəngin, əhatəli və strukturuna görə mürəkkəbdir. Bu sistemin zirvəsində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası durur. Zəngin bazaya malik müəlliflik hüququ və digər əqli mülkiyyət hüquqlarına dair hüquqi məkan Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi və Agentliyin inzibati idarəçiliyində olan 5 qanun (“Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında”, “İnteqral sxem topologiyasının hüquqi qorunması haqqında”, “Məlumat toplularının hüquqi qorunması haqqında”, “Azərbaycan folkloru nümunələrinin hüquqi qorunması haqqında”, “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında”) və əqli mülkiyyətə aid digər müvafiq normativ hüquqi aktlar, həmçinin Azərbaycan Respublikasının əqli mülkiyyət sahəsində qoşulduğu beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir.

2012-ci hesabat ilində müəllif-hüquq sahəsində normativ-hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi prosesi davam etdirilmişdir. Ölkə başçısının tapşırıqlarına əsasən və onun dəstəyi nəticəsində ölkəmizin əqli mülkiyyət sahəsində müvafiq islahatlar il ərzində uğurla həyata keçirilmiş, qanunvericilik və normativ hüquqi baza gücləndirilmiş, kadrların peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasına xüsusi diqqət yetirilmişdir. Bununla yanaşı, sahənin idarəetmə sistemində funksiyalar təkmilləşdirilir və onun texniki təminatı daha da yaxşılaşdırılır. Xüsusən informasiya cəmiyyətində, “biliklərə əsaslanan kreativ iqtisadiyyatda”, rəqəmləşən müəllif-hüquq məkanında yaranmış vəziyyət diqqətlə öyrənilir və müvafiq tənzimləyici sənədlər hazırlanır.

Müəllif-hüquq sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində layihəsi Agentlik tərəfindən hazırlanmış “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında” Qanun qəbul edilmişdir. Qanunun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyul tarixli 668 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 24 iyul tarixli 185s nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq bir sıra normativ hüquqi aktlar qəbul olunmalıdır.

Bununla əlaqədar Müəllif Hüquqları Agentliyi tərəfindən Nazirlər Kabinetinin aşağıdakı qərar layihələri hazırlanmış və müvafiq qaydada təqdim edilmişdir:

- “Nəzarət markalarının verilməsi və onlardan istifadə Qaydaları”;
- “Nəzarət markasının alınmasına görə ödənilən haqqın məbləğinin təsdiq edilməsi barədə”;
- “Nəzarət markası yapışdırılan müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar obyektlərinin (audiovizual əsər, fonogram, kompüter proqramı, məlumat toplusu, kitab) dövlət reyestrinin aparılması Qaydaları”;
- “Kitablara, not yazılarına, dövrü nəşrlərə, audiovizual əsərlərə və audio-videoyazımalara beynəlxalq standart eyniləşdirmə nömrələrinin (ISBN, ISMN, ISSN, ISAN, ISRC) verilməsi Qaydalarının və həmin nömrələrin verilməsinə görə haqqın məbləğinin təsdiq edilməsi haqqında”;
- “Nəzarət markalarının və beynəlxalq standart eyniləşdirmə nömrələrinin verilməsindən əldə olunan vəsaitdən istifadə edilməsi və həmin vəsaitdən istifadə haqqında hesabatın dərc olunması Qaydası”;
- “Audiovizual əsərlərin, fonogramların, kompyuter proqramlarının, məlumat toplularının və kitabların nüsxələrinə keçid dövrü üçün yapışdırılan nəzarət markasının (tranzit markasının) verilməsi və istifadəsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında qərar layihələri hazırlanmış və onların yaxın vaxtlarda qəbul ediləcəyi gözlənilir.

Yuxarıda göstərilən Qanunun qəbul edilməsi ilə Agentliyin inzibati idarəçiliyində müəlliflik hüququ, əlaqəli hüquqlar və digər əqli mülkiyyət hüquqları sahələrini tənzimləyən qanunların sayı artmış və 5-ə çatmışdır.

Bununla yanaşı, piratçılıqla mübarizənin daha da gücləndirilməsi məqsədi ilə 2012-ci ilin iyun ayında Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsinə müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar obyektlərinin nüsxələrini nəzarət markaları yapışdırmadan yaymağa görə cərimə sanksiyalarının tətbiq edilməsi ilə bağlı dəyişiklik edilmişdir. Qanunun tələblərinin pozulmasına görə Cinayət Məcəlləsinə də müvafiq dəyişikliklər edilməsi nəzərdə tutulur.

Müəllif Hüquqları Agentliyi haqqında Əsasnaməyə, “Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər və əlavələr edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2010-cu il 30 sentyabr tarixli 1079-IIIQD nömrəli Qanununa və “Azərbaycan folkloru nümunələrinin hüquqi qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 17 may tarixli 124-IVQD nömrəli Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 07 fevral tarixli 578 nömrəli Fərmanı ilə Agentliyin Əsasnaməsinə müvafiq dəyişikliklər edilmişdir.

Bununla yanaşı, hesabat ilində Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosesual və İnzibati Xətlər Məcəllələrinə, habelə Agentliyin Əsasnaməsinə dəyişikliklərin edilməsi barədə Ədliyyə Nazirliyi ilə birlikdə müvafiq Qanun və Fərman layihələri hazırlanmışdır.

“Müəlliflik hüququ, əlaqəli hüquqlar və digər oxşar əqli mülkiyyət hüquqları obyektlərinin elektron ticarətinin tənzimlənməsi haqqında” və “müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlara əsaslanan istehsalın (kreativ sənayenin) iqtisadiyyatda

payının hesablanması və əqli mülkiyyət aktivlərinin qiymətləndirilməsi qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında” Nazirlər Kabinetinin qərar layihələri təkmilləşdirilmişdir.

Yeni Gömrük Məcəlləsinin tətbiqi ilə əlaqədar Ümumdünya Ticarət Təşkilatının tələbləri nəzərə alınmaqla tərkibində əqli mülkiyyət hüquqlarının obyektləri olan mallar üzərində gömrük nəzarətini təmin etmək məqsədi ilə Agentliyin təklifləri nəzərə alınmaqla, Nazirlər Kabinetinin adları aşağıda göstərilən iki qərar layihəsi qəbul edilmişdir:

- “Tərkibində əqli mülkiyyət hüquqlarının obyektləri olan malların reyestrinin aparılması Qaydaları”;

- “Tərkibində əqli mülkiyyət hüquqlarının obyektləri olan malların buraxılışının dayandırılması, buraxılışın dayandırılma müddətinin uzadılması, qəbul edilən qərarlar barədə ərizəçiyə və bəyannaməçiyə məlumat verilməsi Qaydaları”.

Son illər ölkəmizdə qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinə xüsusi diqqət yetirilir və bunun nəticəsi kimi Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə birlikdə “Azərbaycanın qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin hüquqi qorunması, qeydiyyatı və dövlət reyestrinin aparılması Qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə” Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi işlənib hazırlanmışdır. Qeyd edilən qərarın qəbul edilməsi Azərbaycan xalqına məxsus və kollektiv yaradıcılığın nəticəsi olan qeyri-maddi mədəni irsin-diyarşünaslıq (xalq adət və ənənələri, milli bayram və mərasimlər, tarixi rəmz və sirlər), folklor (milli musiqi və rəqslər, şifahi xalq yaradıcılığı, xalq oyun və tamaşaları, şifahi ifadələr) və digər söz yaradıcılığı (sözlər, işarələr, adlar, simvollar və s.) və sənətkarlıq nümunələrinin (xalq tətbiqi sənəti, ənənəvi dekorativ sənət, milli təsviri yaradıcılıq), nəsildən-nəslə ötürülərək qorunub saxlanılan elm. ədəbiyyat və incəsənət sahəsində yeniliklərin, yaradıcılıq nəticələri olan bütün növ ənənəvi biliklərin, o cümlədən ənənəvi biliklər kimi qorunan milli mətbəx nümunələrinin (mətbəx ləvazimatları, qablar, ocaqlar, onların adları, hazırlanma texnologiyaları, milli ənənəvi qida məhsullarının, milli xörəklərin (yeməklərin) reseptləri, içkilərin texnologiyaları və adları), ənənəvi qida və mətbəx mədəniyyəti ilə bağlı ənənələrin hüquqi qorunmasını təmin edəcək, onların pasportlaşdırılması, qeydiyyatı və dövlət reyestrinin aparılması ilə bağlı hüquqi tədbirlərin həyata keçirilməsi mümkün olacaqdır.

Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkili sahəsində həmin xidmətlərin göstərilməsi məqsədi ilə Agentlik tərəfindən göstərilən elektron xidmətlər üzrə aşağıda göstərilən inzibati reqlamentlər qəbul edilmiş və Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrində müvafiq qaydada qeydiyyata alınmışdır:

- “Müəlliflik hüququ obyektinin qeydiyyatı üzrə”;

- “Əlaqəli hüquqlar obyektinin qeydiyyatı üzrə”;

- “Müəlliflik hüququ ilə qorunan məlumat toplularının qeydiyyatı üzrə”;

- “Xüsusi qorunma hüququ ilə qorunan məlumat toplularının qeydiyyatı üzrə”;

- “İnteqral sxem topologiyalarının dövlət qeydiyyatı üzrə”.

Bununla yanaşı, əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasında ikitərəfli hökumətlərarası əməkdaşlıq əlaqələrinin əhəmiyyəti nəzərə alınmaqla bu istiqamətdə də iş davam etdirilmiş və hesabat ilində “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Tacikistan Respublikası Hökuməti arasında müəlliflik hüququ və

əlaqəli hüquqlar sahəsində əməkdaşlıq haqqında” Sazişi imzalamış və Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 20 noyabr tarixli 466-IVQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmişdir.

Qazaxıstan Hökuməti ilə də analoji yeni sazişin imzalanması nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar Azərbaycan tərəfinin təklifləri müqabil tərəfə göndərilmişdir.

Bundan başqa Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları Agentliyi ilə Gürcüstan Milli Əqli Mülkiyyət Mərkəzi "Sakpatenti" arasında müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqların qorunması sahəsində əməkdaşlığın qaydaları və şərtləri haqqında Protokol layihəsi aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşıdıraraq müqabil tərəfə təqdim edilmişdir.

§2. Əsərlərin və digər əqli mülkiyyət obyektlərinin qeydiyyatı. Hesabat dövründə Agentliyin vacib icra funksiyalarından olan müəlliflik hüququ, əlaqəli hüquqlar və digər əqli mülkiyyət obyektlərinin dövlət qeydiyyatının aparılması, qeydiyyat haqqında şəhadətnamələrin verilməsi, əqli mülkiyyət obyektlərinin Dövlət reyestrinin aparılması, qeydiyyatdan keçirilmiş əqli mülkiyyət obyektlərinin elektron məlumat bazasının yaradılması istiqamətlərində işlər davam etdirilmişdir.

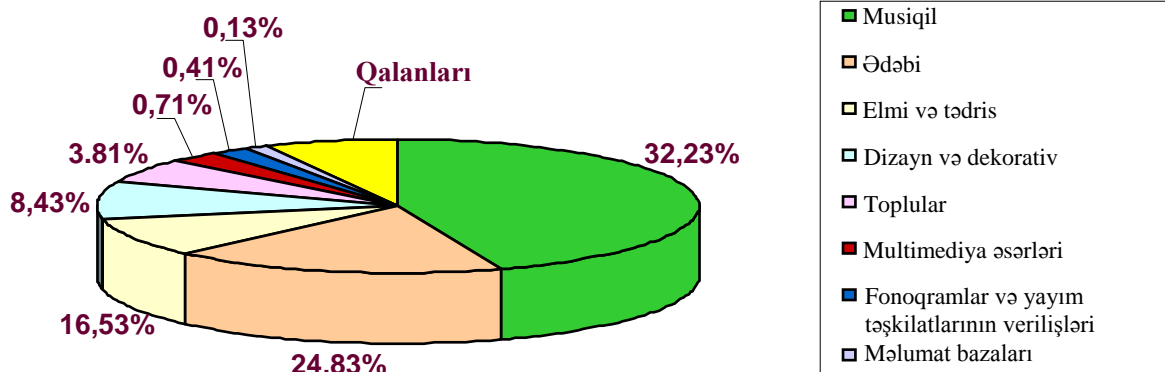
Azərbaycan MDB məkanında əsərlərin və digər oxşar əqli mülkiyyət obyektlərinin könüllü qeydiyyatını həyata keçirən ilk ölkələrdən biridir və qeydiyyat sistemi mütəmadi olaraq təkmilləşdirilir. Qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, həm müəlliflik hüququnun obyektı olan, həm də müəlliflik hüququnun obyektı olmayan və xüsusi qorunma hüququ ilə qorunan məlumat toplularının qeydiyyatı aparılır. Hesabat ilində əvvəllər yaradılmış qeydiyyatdan keçirilən əsərlər, müəlliflər və hüquq sahibləri haqqında “Əsər” və “Müəllif” informasiya-axtarış sistemlərindən ibarət olan “Qeydiyyat” elektron məlumat bazasının, həmçinin rəqəmli on-line qeydiyyat sisteminin işinin səmərəsi daha yüksəldilmiş, folklor üzrə rəqəmli kitabxana zənginləşdirilmişdir.

2012-ci ilin əvvəlindən Agentlikdə əsərlərin elektron qeydiyyat sisteminin tətbiqinə başlanılmışdır. Bununla əlaqədar Agentliyin internet saytında əsərlərin qeydiyyatı üzrə xüsusi elektron xidməti bölməsi yaradılmış, burada müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar obyektlərinin qeydiyyatı ilə bağlı qaydalar, təlimatlar, ərizə blanklarının nümunələri yerləşdirilmişdir.

Hesabat dövründə 729 əsər qeydiyyatdan keçirilmişdir (indiyədək Agentlikdə 8555-dən artıq əsər qeydiyyatdan keçirilmişdir).

Aşağıdakı cədvəldə son qeydiyyatdan keçirilmiş əsərlər və onların növləri göstərilmişdir.

(on-line qeydiyyat daxil olmaqla)

Qeyd: Qeydiyyatdan keçirilmiş obyektlər %-lə (1996-2012-ci illərdə qeydiyyatdan keçirilmiş əsərlərin ümumi sayı-8555), o cümlədən 2012-ci ildə qeydiyyatdan keçirilmiş əsərlərin sayı -729

Bununla yanaşı, müəllif-hüquq sahəsində milli informasiya sisteminin beynəlxalq mübadiləsinin təmin edilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilmiş, qeydiyyatdan keçirilmiş əqli mülkiyyət obyektləri və onların hüquq sahibləri haqqında elektron məlumat bazasının praktiki tətbiqi və müntəzəm olaraq yeniləşdirilməsi təmin olunmuşdur.

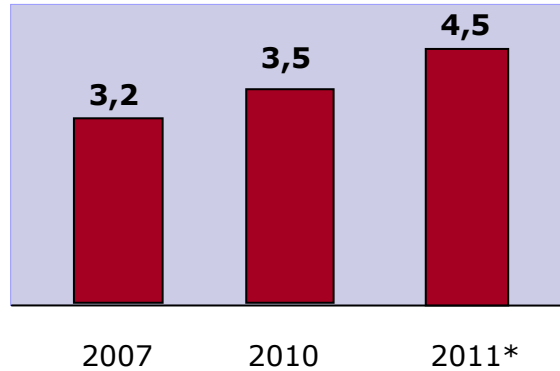
Müəlliflərin və əlaqəli hüquq sahiblərinin əmlak hüquqlarının kollektiv əsasda idarə edilməsinin təminatı problemi Agentliyin fəaliyyətində aktual məsələ kimi durur və bu sahənin inkişafına yardım göstərilməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Agentliyin nəzarət və koordinasiya funksiyaları çərçivəsində bu sahədə hesabat ili ərzində müxtəlif istiqamətlərdə müvafiq işlər təşkil edilmişdir.

Belə ki, yaradıcı şəxslərin əsərlərindən istifadəyə görə ədalətli haqq almaq hüquqlarının təmin edilməsi müəllif-hüquq sahəsində dövlət nəzarətinin əsas prioritetlərindən biri olaraq qalır. 2012-ci ildə istifadəçi təşkilatlar tərəfindən hesablanmış 75 min manata yaxın müəllif qonorarı müvafiq qaydada elektron kartlar vasitəsi ilə müəlliflərə (hüquq sahiblərinə) ödənilmiş, həmçinin Azərbaycan müəlliflərinin əsərlərindən xaricdə istifadəyə görə hesablanmış 15 min manata yaxın qonorar təyinatı üzrə çatdırılmışdır.

Eyni zamanda müəlliflərin əmlak hüquqlarının kollektiv əsasda idarəetmə sisteminin gücləndirilməsi məqsədi ilə qonorar yığımını həyata keçirən kollektiv idarəetmə təşkilatlarına, o cümlədən "Azərbaycan müəllifləri" İctimai Birliyinə və "Kinorejissorlar Gildiyası"na mütəmadi olaraq zəruri metodiki yardım göstərilmişdir.

§3. Əqli mülkiyyətin iqtisadi inkişafın vacib alətinə çevrilməsi. Hesabat dövründə müəlliflik hüququna əsaslanan milli iqtisadiyyat sahələri üzrə 2011-ci ilin faktiki göstəriciləri toplanmış və təhlil edilmişdir. Agentliyin beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla hazırladığı xüsusi metodika əsasında müəlliflik hüququna əsaslanan milli iqtisadiyyat sahələrində istehsalın həcmi və bu sahələrin ölkənin ümumi daxili məhsulunda xüsusi çəkisi hesablanmış və müəyyən edilmişdir ki, son 4 ildə bu pay 1,4 dəfədən çox artaraq 4,5%-ə çatmışdır.

ÜDM-də KREATİV SƏNAYENİN XÜSUSİ ÇƏKİSİ

*2012-ci il yanvarın 1-nə olan məlumat

Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlara əsaslanan sənayenin (kreativ sənayenin) ölkəmizin ÜDM-də əhəmiyyətinin davamlı olaraq yüksəlməsi ilə əlaqədar və məsələnin vacibliyi nəzərə alınaraq, yuxarıda qeyd edildiyi kimi, “Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlara əsaslanan istehsalın (kreativ sənayenin) ümumi daxili məhsulda iqtisadi payının hesablanması və qeyri-maddi aktivlərin qiymətləndirilməsi haqqında” Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi hazırlanmışdır.

§4. Hüquqların təminatı, əqli mülkiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılması və piratçılıqla mübarizə. 2012-ci ildə ölkədə əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı sistemi və piratçılığa qarşı mübarizə daha da gücləndirilmiş, bu məqsədlə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə yaradılmış Müəllif Hüquqları Agentliyinin tabeliyində “Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzi” fəaliyyətə başlamışdır.

Mərkəzinin əsas vəzifə və funksiyaları səlahiyyətləri daxilində əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı ilə bağlı tədbirlər görmək, rəqəmli şəbəkələrdə əqli mülkiyyət hüquqlarının idarəçiliyini təşkil etmək və zəruri hallarda rəqəmli hüquqların idarə olunmasını həyata keçirmək, həmçinin əqli mülkiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılmasında və əqli mülkiyyət sahəsində araşdırmaların aparılmasında iştirak etmək və Əsasnaməsi ilə müəyyən edilmiş digər vəzifələri yerinə yetirməkdən ibarətdir. Hazırda Mərkəzin bazasında rəqəmli şəbəkələrdə əqli mülkiyyət hüquqlarının idarəçiliyinin təşkili ilə bağlı müvafiq hüquqi və təşkilati işlər tamamlanmaq ərəfəsindədir.

Bununla əlaqədar Mərkəzdə rəqəmli hüquqların on line monitorinqi və lisenziyalaşdırması xidməti də fəaliyyət göstərəcəkdir.

Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzinin və rəqəmli hüquqların on line monitorinqi və lisenziyalaşdırma xidmətinin yaradılması üzrə Azərbaycanın təşəbbüsü Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının rəhbərliyi və ekspertləri tərəfindən rəğbətlə qarşılanmış, AI-nin maliyyələşdirdiyi Tvinninq layihəsi çərçivəsində dəstəklənmişdir.

Bununla yanaşı, Mərkəz əqli mülkiyyət sahəsində çalışan mütəxəssislərin ixtisas biliklərinin artırılması üçün treninqlər keçirəcək, ölkədə piratçılığın səviyyəsinin aşağı salınması üçün beynəlxalq təcrübə əsasında təkliflər və sahə üzrə proqnozların işlənilib hazırlanmasında iştirak edəcək, həmçinin əqli mülkiyyət üzrə ixtisaslaşmış vəkillərin hazırlanması, gənc hüquqşünaslara məsləhətlərin verilməsi və Əsasnaməsinə uyğun olaraq digər işlər görəcəkdir.

Hesabat ilində “Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzi”nin tam fəaliyyətə başlaması üçün texniki təminat məsələlərinin həlli başa çatdırılmış, həmçinin Mərkəzdə Smart sisteminə əsaslanan Təlim mərkəzi yaradılmışdır. Mobil telefon vasitəsi ilə əqli mülkiyyət tərkibli malların qanuniliyinin, eləcə də audiovizual əsər, kompyuter proqramı, məlumat toplusu və kitabın nüsxələrinə vurulan nəzarət markalarının orijinal olub-olmadığını yerində yoxlamaq mümkün olacaqdır. Belə ki, istehlakçı və ya maraqlı şəxs bazarda satışı həyata keçirilən nüsxələrin üzərində yerləşdirilən və həmin malların istehlakçıları üçün nəzərdə tutulan xüsusi kodu smartfon tipli mobil telefona daxil etməklə Agentliyin məlumat bazasında həmin nüsxə barədə müvafiq məlumatları (əsərin müəllifi (hüquq sahibi), tirajı, müəllif müqaviləsi və s.) əldə edə biləcəkdir. Nüsxə orijinal olmadıqda isə məlumatları əldə etmək mümkün olmayacaqdır ki, bununla da onun pirat olduğu təsdiqlənəcəkdir.

Eyni zamanda Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzinin ÜƏMT-nin Əqli Mülkiyyət Akademiyalarının Qlobal Şəbəkəsinə qoşulması barədə Agentliyin müvafiq qaydada müraciəti əsasında Mərkəzin sözügedən Qlobal Şəbəkəyə üzv qəbul edilməsi onun fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması, digər ölkələrin əqli mülkiyyət akademiyaları və təlim mərkəzləri ilə əməkdaşlığın qurulması və bu sahədə təcrübə mübadiləsi sahəsində bir sıra perspektivlər açmışdır.

Müəlliflərin və digər hüquq sahiblərinin müraciətlərinə baxılmasında operativliyin artırılması məqsədi ilə Agentliyin nəzdində 960 nömrəli “Qaynar xətt” açılmışdır. Hesabat ilində “Qaynar xətt”ə 700-dən çox müraciət daxil olmuşdur. Bu müraciətlər müəllif-hüquq qanunvericiliyinin tələbləri baxımından dərhal araşdırılır, Agentliyin səlahiyyətləri çərçivəsində müvafiq tədbirlər görülür, Agentliyin səlahiyyətlərinə aid olmayan müraciətlər isə rəsmiləşdirilərək, baxılmaq üçün aidiyyəti orqanlara göndərilir.

Bunlarla yanaşı, Agentliyin nəzdində ictimai əsaslarla fəaliyyət göstərən “Hüquq məsləhətxanası”nın işi daha da gücləndirilmişdir.

Hesabat ilində “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılıqla mübarizə haqqında” Qanunun qüvvəyə minməsi ilə piratçılıqla mübarizə sahəsində ölkəmizdə yeni mərhələ başlamışdır. Belə ki, pirat nüsxələrin istehsalının və yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə əsərlərin, fonogramların, kompyuter proqramlarının və tərkibində əqli mülkiyyət hüquqlarının obyektləri olan digər malların nüsxələrinin hər birinə xüsusi nəzarət markaları yapışdırılacaqdır.

Avropa İttifaqının maliyyələşdirdiyi “Azərbaycan Respublikasında müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqların təminatının gücləndirilməsi məqsədilə potensialın inkişafı” üzrə Tvinning layihəsi çərçivəsində hüquqların təminatı sisteminin gücləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində hakimlər,

gömrük orqanlarının əməkdaşları və gənc hüquqşünaslar üçün əqli mülkiyyət məsələlərinə dair xüsusi treninqlər, eləcə də müəlliflərin əmlak hüquqlarını kollektiv əsasda idarə edən təşkilatların mütəxəssisləri üçün seminarlar keçirilmişdir.

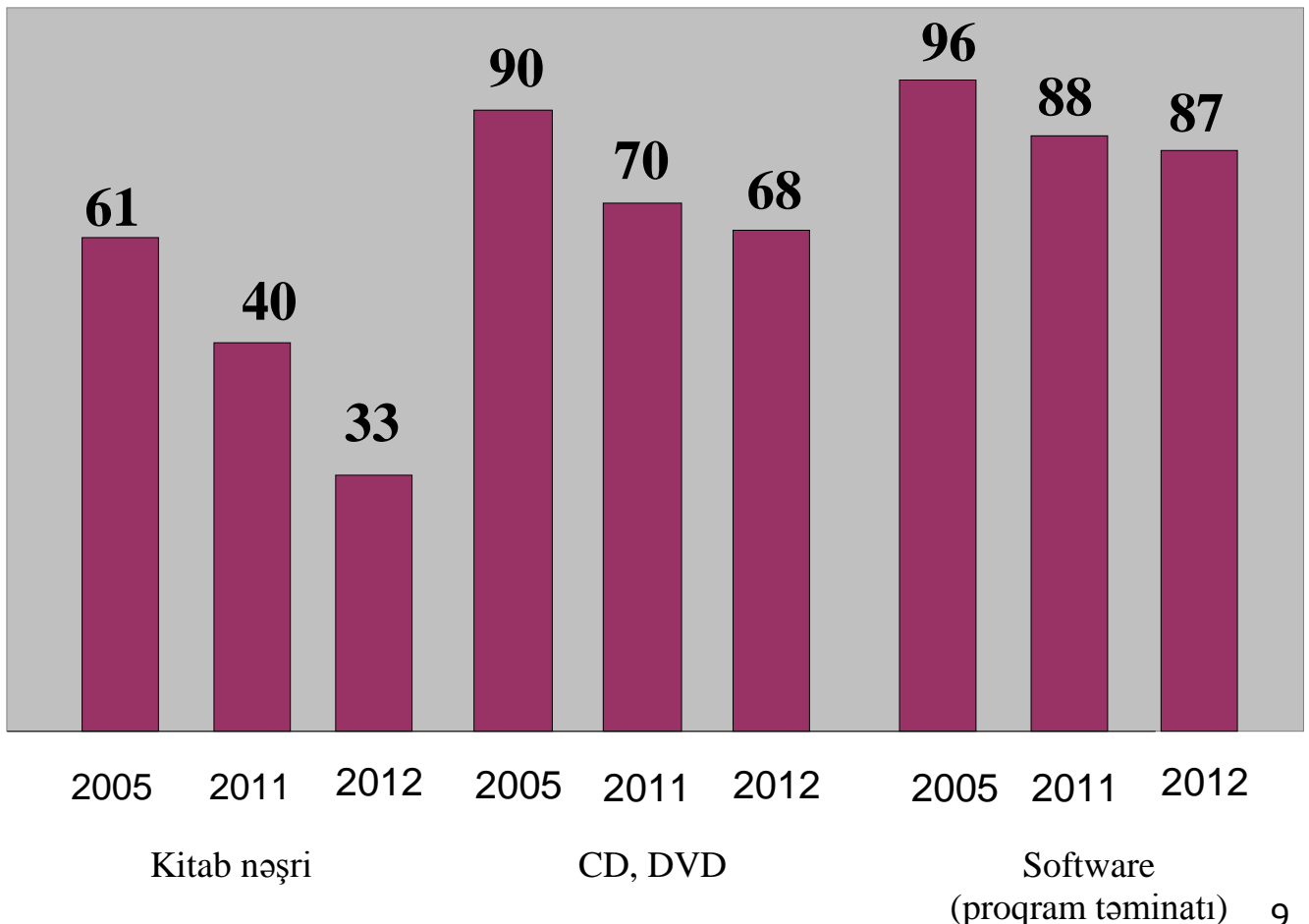
Tədbirlərdə Avropa İttifaqının 9 ölkəsinin 50-yə yaxın əqli mülkiyyət üzrə təcrübəli mütəxəssisləri və əqli mülkiyyət sahəsində ixtisaslaşmış hakimləri prezentasiyalarla çıxışlar etmişlər.

Bununla yanaşı, Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən əqli mülkiyyət sahəsində ixtisaslaşdırılmış məhkəmələrin və ayrı-ayrı ölkələrin hüquq-mühafizə orqanlarının nəzdindəki müvafiq bölmələrin təcrübəsi öyrənilmiş və Azərbaycanda da bu təcrübədən istifadə olunması üçün müvafiq təkliflər paketi hazırlanaraq hökumətə təqdim edilmişdir.

Həmçinin il ərzində ÜƏMT-nin tövsiyələri əsasında Azərbaycanın əqli mülkiyyət sahəsində Uzunmüddətli Milli Strategiyasının layihəsinin təkmilləşdirilməsi üzrə işlər davam etdirilmişdir. Layihənin hazırlanması və təkmilləşdirilməsi prosesində həmçinin MDB ölkələrinin əqli mülkiyyət sahəsində təcrübəsindən də istifadə olunmuşdur. Hazırda sənəd layihəsi rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün əqli mülkiyyət üzrə beynəlxalq ekspertlər tərəfindən öyrənilir.

Müvafiq dövlət orqanları ilə birgə həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində ölkəmizdə piratçılığın səviyyəsi 2005-ci illə müqayisədə 2012-ci ildə müxtəlif seqmentlər üzrə 9-28% aşağı düşmüş, xeyli sayda pirat CD, DVD, audio və videokasset nüsxələri satış şəbəkələrindən çıxarılmışdır.

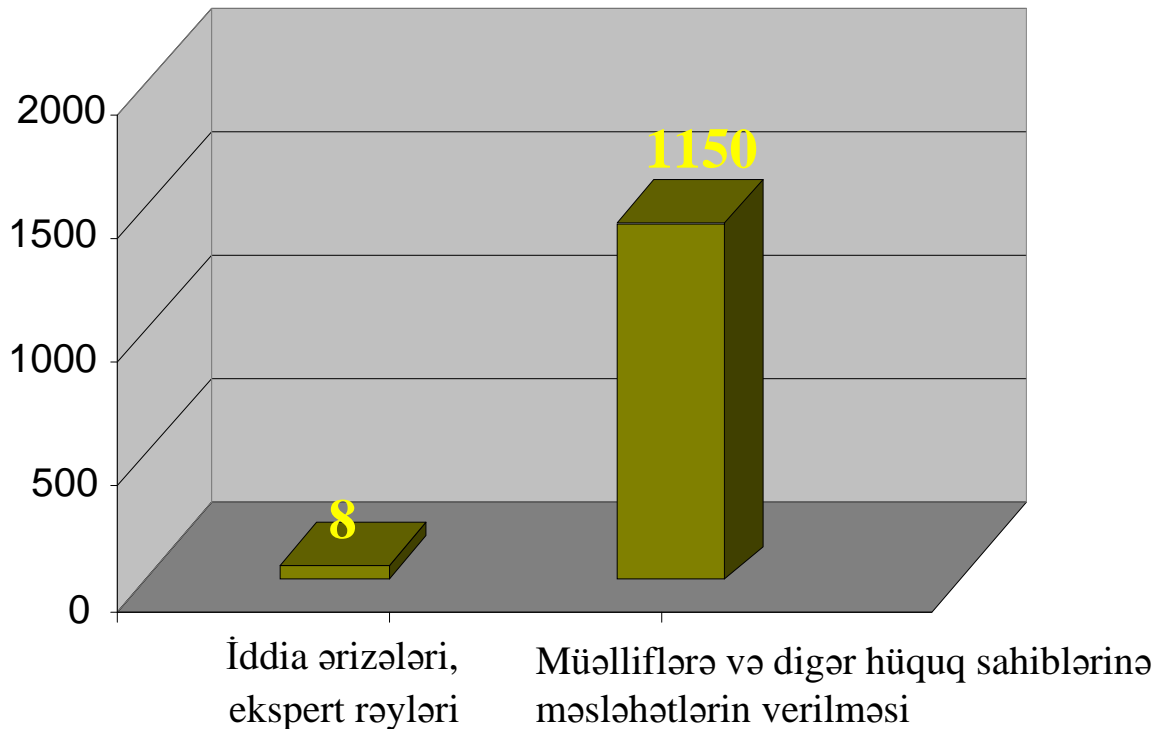
Piratçılığın səviyyəsinin müqayisəli göstəriciləri

2012-ci ildə müəlliflərə (hüquq sahiblərinə) hüquqi yardım göstərilməsi istiqamətində Agentlik mövcuq qanunvericilik əsasında və Əsasnaməsi ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətlərinə uyğun olaraq, müəlliflərə və digər hüquq sahiblərinə, məhkəmə və hüquq–mühafizə orqanlarına pozulmuş hüquqların müdafiəsində yardım göstərilməsi, bazarda sağlam rəqabət prinsiplərinin təmin edilməsi, əqli mülkiyyətə əsaslanan sənayedə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin mənafeələrinin qorunması, əqli mülkiyyət obyektlərinin qeyri-qanuni istifadəsinə və piratçılığa qarşı öz səlahiyyətləri daxilində zəruri tədbirlərin görülməsi; hüquq sahiblərinin pozulmuş hüquqlarının bərpası ilə bağlı onların təşəbbüsü ilə və digər zəruri hallarda müvafiq məhkəmələrdə iddiaların qaldırılması və hüquq sahiblərinin mənafeələrinin müdafiə edilməsi, müəllif-hüquq pozuntuları ilə mübarizə üçün məhkəmə və digər müvafiq orqanların sorğuları əsasında qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada ekspert rəylərinin hazırlanması, məhkəmədə və digər səlahiyyətli orqanlar tərəfindən keçirilən tədbirlərdə ekspert və nümayəndə qismində iştirak edilməsi, müəllif-hüquq sahəsində qanun pozuntuları ilə əlaqədar məhkəmədə baxılmış işlərin uçotunun və təhlilinin aparılması, toplanmış məlumatları sistemləşdirilməsi istiqamətlərdə işlər görülmüşdür.

Belə ki, hesabat ilində dövlət orqanları və müəlliflərin müraciətləri üzrə 2 iddia ərizəsi tərtib edilmiş, dövlət və məhkəmə orqanlarının sorğuları əsasında müəllif-hüquq məsələləri ilə bağlı 6 ekspert rəyi hazırlanmış, 1150-dən artıq müəllif və digər hüquq sahiblərinə məsləhətlər verilmiş, 10 konfrans və dəyirmi masa keçirilmişdir.

Müəllif-hüquq xidmətləri

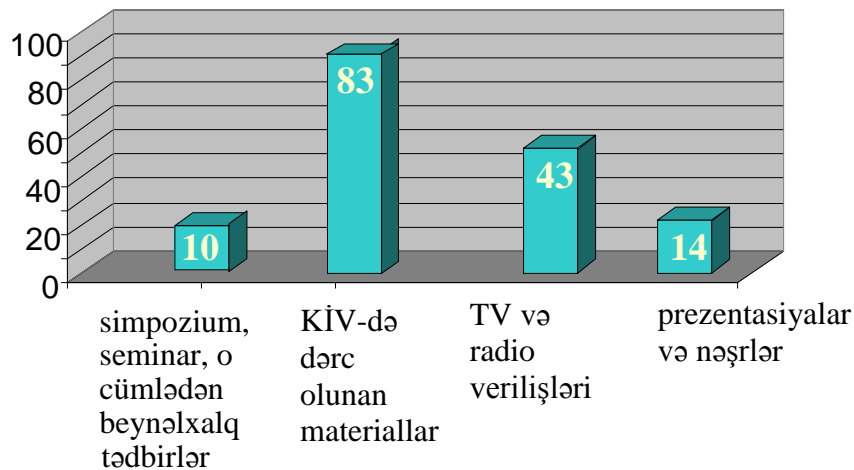
- Müəlliflərə və digər hüquq sahiblərinə məsləhətlərin verilməsi və onlar üçün iddia ərizələrinin tərtib edilməsi, hüquq–mühafizə orqanlarına əqli mülkiyyət məsələləri üzrə metodiki yardım göstərilməsi və s.

Piratçılığa qarşı mübarizədə maarifləndirmə və məlumatlandırma işlərinin böyük önəmini nəzərə alaraq, Agentlik tərəfindən müəllif-hüquq məsələlərinə aid çoxsaylı tədbirlər təşkil edilmiş, elektron KİV də daxil olmaqla onlarla xüsusi verilişlər hazırlanmış, məqalə və prezentasiyalar dərc edilmiş, müxtəlif aksiyalar, o cümlədən aidiyyəti orqanlarla birgə monitorinqlər aparılmışdır.

Hüquqların təminatında əqli mülkiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılmasının vacibliyini nəzərə alaraq, 2012-ci ildə iki dildə “Əqli mülkiyyət çıxış və prezentasiyalarda” adlı kitab nəşr olunmuş, kütləvi informasiya vasitələrində 80-dən çox məqalə və müsahibə dərc olunmuş, TV və radio kanallarında çoxsaylı veriliş və süljetlər göstərilmiş, 6 prezentasiya edilmiş, məhkəmə, polis və gömrük əməkdaşları üçün xüsusi seminarlar keçirilmişdir.

ƏQLİ MÜLKİYYƏT MƏDƏNİYYƏTİNİN FORMALAŞDIRILMASI

2012-ci ildə görülmən işlərin statistikası

§5. Erməni plagiatçılığına qarşı mübarizə. Erməni plagiatçılığının ifşa edilməsi hesabat ilində Agentliyin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri olaraq qalmışdır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin tapşırığına əsasən, ölkəmizin, o cümlədən Dağlıq Qarabağın ərazi və yaşayış məskənlərinin adları ilə bağlı ermənilər tərəfindən “Google Earth” və “Google Map” saytlarında yerləşdirilmiş həqiqətə uyğun olmayan və təhrif edilmiş materiallarla əlaqədar Agentlik tərəfindən müvafiq araşdırmalar aparılmış, adları təhrif olunmuş ərazi və yaşayış məskənlərinin həqiqi adlarının siyahısı hazırlanmış və Azərbaycanın ərazi və yaşayış məskənlərinin toponimlərinə münasibətdə yol verilmiş təhriflərin aradan qaldırılması tələbi ilə “Google” şirkətinin rəhbərliyinə etiraz məktubu göndərilmişdir. Həmin siyahı həmçinin Xarici İşlər Nazirliyinə göndərilmişdir.

Adları təhrif olunmuş ərazi və yaşayış məskənlərinin həqiqi adların böyük əksəriyyəti birgə tədbirlər nəticəsində bərpa olunmuşdur.

Agentlik dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin «Mən dəfələrlə demişəm və təkrar edirəm ki, biz informasiya hücumuna keçməliyik» siyassətinə uyğun olaraq erməni oğurluqlarına qarşı müdafiə mövqeyindən imtina edib, hücum mövqeyini seçmişdir. Ermənilərin əməlləri, oğurluq ənənələri onların öz dili və mənbələri əsasında ifşa edilir. Bununla əlaqədar hazırlanmış və çap edilmiş “Gəldim, gördüm... mənimsədim” kitabı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzi ilə birlikdə ingilis və fransız dillərində yenidən nəşr edilmişdir.

Agentliyin məsləhəti və dəstəyi ilə “Azərbaycan musiqi alətləri” və “Uydurulmuş tarix (erməni soyqırımı)” kitabları Azərbaycan, ingilis, rus və türk dillərində kütləvi tirajla çapdan çıxmışdır.

Əvəllər rus və ingilis dillərində çap edilmiş “Armyanskiye inarodnie skazki” (Erməni yadelli nağılları) kitabı Azərbaycan dilində çapa hazırlanmış, daha geniş oxucu kütləsini əhatə etməsi üçün Agentliyin saytında yerləşdirilmişdir.

Erməni oğurluqları barədə kütləvi informasiya vasitələrində müntəzəm olaraq materialların dərci davam etdirilmiş, müxtəlif formatlı tədbirlərdə, o cümlədən 2012-ci il 18-19 iyun tarixlərində Bakıda keçirilmiş Ombudsmanların Beynəlxalq Konfransında Agentlik tərəfindən edilən prezentasiya və çıxışlarda erməni ədəbi oğurluqlarını ifşa edən faktlar barədə geniş məlumatlar verilmişdir. Kütləvi informasiya vasitələrində, “İnterfaks - Azərbaycan” kimi nüfuzlu informasiya agentliyində rus dilində erməni uydurmalarının ifşasına həsr edilmiş materiallar, müsahibələr və şərhlər dərc edilmişdir.

Azərbaycanın qədim musiqi alətlərinin tarixi və inkişaf mərhələləri barədə ölkəmizin Polşadakı Səfirliyinin müraciəti əsasında analitik Arayış hazırlanaraq müvafiq ədəbiyyatla birlikdə Səfirliyə göndərilmişdir.

Bununla yanaşı, Agentliyin nümayəndəsi ABŞ-Azərbaycan İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının aprel ayında Vaşinqtonda keçirilən 3-cü iclasında bu məsələni qaldıraraq, ABŞ tərəfinin müvafiq strukturlarının diqqətini bu məsələyə yönəltmiş və bu cür faktların aradan qaldırılmasında kömək göstərmələrini xahiş etmişdir.

§6. Elektron xidmətlərin təşkili ilə əlaqədar görülmüş işlər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkili sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” 2011-ci il 23 may tarixli Fərmanından irəli gələn tapşırıqların icrasını təmin etmək məqsədilə Agentliyin www.copag.gov.az saytı təkmilləşdirilərək qoyulan tələblərə uyğunlaşdırılmış, saytın dizaynı yenilənmiş, materiallar növlərinə görə müvafiq bölmələrdə yerləşdirilmişdir. Həmçinin elektron xidmətlər göstərilməsi üçün Elektron xidmət bölməsi və bu bölmədə istifadəçilər üçün məlumat bazaları olan idarəetmə paneli yaradılmış, bölmədə müəlliflik hüququ obyektlərinin qeydiyyatı qaydaları, təlimatlar, ərizə blanklarının elektron forması yerləşdirilmiş, şəxslərin elektron xidmətlər bölməsindən maneəsiz, sərbəst istifadəsi təmin olunmuş, elektron müraciətlərə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə baxılması

təmin edilmiş, göstərilən elektron xidmətlərin inzibati rəqlamentləri hazırlanmış və Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrində müvafiq qaydada qeydiyyatata alınmışdır.

Agentlik Elektron Hökumətin Dövlət İnformasiya Sisteminə (EHDİS) qoşulmuşdur.

Bununla yanaşı, “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında” Qanunun qəbul edilməsi ilə əlaqədar hazırda rəqəmsal şəbəkələrdə lisenziyalaşdırma və rəqəmli hüquqların idarə edilməsi üzrə elektron xidmətlər sisteminin qurulması, pərakəndə satışda yayılan əsərlərə, fonogramlara, audiovizual əsərlərə və tərkibində əqli mülkiyyət olan digər mallara rəqəmsal kodların verilməsi, həmin obyektlərin elektron qeydiyyatının aparılması, müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlara əsaslanan mallara yapışdırılmaq üçün nəzarət markalarının alınmasına sifarişin elektron üsulla verilməsi və s. elektron xidmətlərin yaradılmasına hazırlıq işləri davam etdirilir.

§7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın və “Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 2421 nömrəli Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin icrası. Hesabat ilində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın və “Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 2421 nömrəli Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin Müəllif Hüquqları Agentliyi üzrə icrası ilə bağlı Hesabat ilində “Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın və “Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrası ilə bağlı Tədbirlər planları təsdiq edilmişdir.

“Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrası ilə bağlı Agentlik üzrə təsdiq edilmiş “Tədbirlər planı”na uyğun olaraq:

- Müəllif Hüquqları Agentliyində İnformasiya azadlığı üzrə məsul şəxslər müəyyən edilmiş, informasiya azadlığı ilə bağlı daxili icraat qaydalarının hazırlanması və qəbul edilməsi üzrə müvafiq işlər görülür;

- Agentliyin fəaliyyəti barədə məlumatların və illik hesabatın internet səhifəsində yerləşdirilməsi təmin edilmişdir;

- Agentliyin fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik aktlarının nəşr edilməsi və bələdçi qaydaların tərtib edilməsi və vətəndaşlar arasında təşviq edilməsi istiqamətində tədbirlər görülür;

- Agentliyin fəaliyyətində ictimaiyyətin iştirakının genişləndirilməsi, Agentliyin göstərdiyi elektron xidmətlərin təkmilləşdirilməsi, Açıq hökumətin təşviqi üçün görülən tədbirlərlə bağlı maarifləndirmənin və əməkdaşlığın həyata keçirilməsi üzrə müvafiq tədbirlər həyata keçirilir.

“Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci ilər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrası ilə bağlı Agentlik üzrə təsdiq edilmiş “Tədbirlər planı”na uyğun olaraq:

- Agentliyin rəhbərliyi tərəfindən mütəmadi olaraq vətəndaşların birbaşa, o cümlədən səyyar qəbulu üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür;
- Agentlikdə ərizə və şikayətlərin elektron qaydada qəbulu təmin edilmişdir və rəsmi cavablandırılması işinin təkmilləşdirilməsi üzrə işlər davam etdirilir;
- Agentliyin informasiya sistemləri, məlumat bazaları və reyestrlərindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, real vaxt rejimində istifadənin təmin edilməsi üzrə tədbirlər görülmüş və davam etdirilir;
- Agentlikdə çalışan dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və peşəkarlığının artırılması, dövlət qulluğuna qəbulun müsabiqə və şəffaflıq əsasında həyata keçirilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, həmçinin Müəllif Hüquqları Agentliyinin tabeliyində Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzi tərəfindən korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə təlim modulunun hazırlanması və bu məsələlərlə əlaqədar tədris proqramlarının (etik davranış, maraqlar toqquşması, informasiya azadlığı və s.) təşkili üzrə müvafiq tədbirlər həyata keçirilir;
- Etik davranış qaydalarının təkmilləşdirilməsi, dövlət satınalmalarının təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması, müəlliflik hüququ və digər oxşar əqli mülkiyyət hüquqları obyektlərindən istifadəyə lisenziya və icazələrin verilməsi ilə əlaqədar elektron xidmətlərin təşkili, korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi, korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı maarifləndirmə işlərinin təşkili üçün müvafiq işlər görülür.

§8. Beynəlxalq əməkdaşlıq. Azərbaycan müəllif-hüquq sahəsində geniş beynəlxalq əməkdaşlıq aparır, ÜƏMT-nin bütün müqavilə və sazişlərinin fəal iştirakçısıdır və onun rəhbər orqanlarında təmsil olunur. Cari ilin iyun ayında Pekin şəhərində keçirilmiş ÜƏMT-nin audiovizual ifaların qorunmasına həsr olunan Diplomatik Konfransında Azərbaycan Mandat Komissiyasının üzvü seçilmişdir. Ölkəmizin üzv olduğu ÜƏMT və YUNESKO-nun inzibati idarəçiliyində olan müəllif-hüquq sahəsi üzrə konvensiya, saziş və müqavilələrdən, həmçinin Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı arasında imzalanmış Əməkdaşlıq Proqramından irəli gələn öhdəliklərin, habelə “Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında Avropa Qonşuluq Siyasəti çərçivəsində qəbul edilmiş Fəaliyyət Planının “Əqli və sənaye mülkiyyəti hüquqları” bölməsi üzrə nəzərdə tutulan tədbirlərin yerinə yetirilməsi üçün il ərzində müvafiq işlər görülmüşdür.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı arasında imzalanmış Əməkdaşlıq Proqramı çərçivəsində intensiv əməkdaşlıq davam etdirilmiş, ÜƏMT-nin Baş Direktoru və yüksək rütbəli məmurları ilə mütəmadi görüşlər keçirilmiş, ÜƏMT-nin Baş Direktoru Dr. Frensis Qarrinin 2013-cü ildə ölkəmizə gözlənilən rəsmi səfəri ilə əlaqədar müvafiq işlər görülmüşdür.

Hesabat ilində Agentliyin sədri cənab K. İmanov ÜƏMT-nin 50-ci Baş Assambleyasında iştirak etmiş və ÜƏMT rəhbərliyi və təşkilatın yüksək rütbəli məmurları ilə görüşlər keçirmiş, Baş Assambleyada Azərbaycanda əqli mülkiyyət

sahəsində son illər həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlər barədə məlumat verilmişdir.

Agentliyin əməkdaşları mütəmadi olaraq ÜƏMT-nin tədbirlərində, o cümlədən Əqli Mülkiyyət, Genetik Resurslar, Ənənəvi Biliklər və Folklor üzrə Hökumətlərarası Komitənin, ÜƏMT-nin Müəllif Hüququ və Əlaqəli Hüquqlar üzrə Daimi Komitəsinin ÜƏMT-nin Əqli Mülkiyyətin Təminatı üzrə Komitəsinin iclaslarında, ÜƏMT və ÜTT-nin məsafədən təhsil proqramlarında və digər tədbirlərdə iştirak etmişlər.

Ənənəvi olaraq 2012-ci ildə də YUNESKO-nun elan etdiyi 23 aprel - «Ümumdünya Kitab və Müəllif Hüququ Günü» və ÜƏMT-nin bəyan etdiyi 26 aprel - «Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günü» ölkəmizdə təntənəli şəkildə qeyd olunmuş, bu əlamətdar günlərlə əlaqədar Müəllif Hüquqları Agentliyi tərəfindən təsdiq edilmiş Tədbirlər planı əsasında geniş tərkibli tədbirlər təşkil edilmişdir.

2012-ci ildə bu əlamətdar tarixi günlərin ölkəmizdə yüksək səviyyədə qeyd olunması məqsədi ilə tanınmış müəlliflərlə görüşlər keçirilmiş, “Azərbaycan kitabı bu gün” mövzusunda kitab sərgisi təşkil edilmiş, “Yaradıcılıqdan – kitaba, müəllifdən – müəlliflik hüququna” və “Əqli mülkiyyət: Gələcəyə baxış” mövzularında konfranslar təşkil edilmiş, ÜƏMT-nin Baş direktoru cənab F. Qarrinin “Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günü” və YUNESKO-nun Baş katibi xanım İ. Bokovanın “Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” münasibəti ilə müraciətləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş və yayılmışdır.

“Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” münasibəti ilə cari ildə keçirilmiş tədbirlər Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə birgə əməkdaşlıqda təşkil edilmişdir.

“Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü” və «Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günü» münasibəti ilə keçirilən tədbirlərdə geniş ictimaiyyətin diqqəti bilik və informasiya mənbəyi olan kitablara və yaradıcılığa yönəldilmiş, eyni zamanda əqli mülkiyyətin sosial, iqtisadi və mədəni inkişafda oynadığı rol, müəlliflik hüququna əsaslanan sənayenin (kreativ sənayenin) müasir informasiya cəmiyyətində və biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatda payı təhlil edilmiş, kitab sənayesi və müəlliflik hüququ sahəsində mövcud vəziyyət təhlil olunmuş, beynəlxalq təcrübə barədə məlumat verilmişdir.

Tədbirlərdə YUNESCO-nun, YUNESCO üzrə Azərbaycan Respublikası Milli Komissiyasının, Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsman) Aparatının, nazirlik və komitələrin, Milli Elmlər Akademiyasının və digər dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri, yaradıcı şəxslər və digər hüquq sahibləri, nəşriyyat işçiləri və media nümayəndələri iştirak etmişlər.

Agentliyin tabeliyində yaradılmış “Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzi” Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının Əqli Mülkiyyət Akademiyalarının Qlobal Şəbəkəsinə üzv qəbul edilməsi ilə əlaqədar Mərkəzin həmin Təşkilatın dəstəyi ilə gələcəkdə Regional Tədris mərkəzinə çevrilməsi planlaşdırılır.

Hesabat ilində Agentliyin nümayəndələri bir sıra beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmiş, ölkəmiz haqqında həqiqətlərin, həmçinin ölkəmizdə dövlət

başçısının rəhbərliyi altında həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlər haqqında məlumatların dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində işlər görmüşlər. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları Agentliyinin sədri Kamran İmanov Macarıstan Respublikasının Macar-Turan Fondu tərəfindən 2012-ci il 8-16 avqust tarixlərində keçirilmiş IV Hun-Türk Qurultayında və Qurultayla bağlı digər mədəni kütləvi tədbirlərdə iştirak etmişdir.

Qurultay çərçivəsində təşkil edilmiş geniş elmi forumda K.İmanov türk dünyasının qədim tarixi ilə bağlı “Qız Qalasının sirlərindən qədim türklərin tarixinə” adlı məruzə ilə çıxış etmişdir.

2012-ci il 6-9 noyabr tarixlərində Bakıda Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və Azərbaycan hökumətinin birgə təşkilatçılığı ilə İnternetin İdarəçiliyi üzrə Beynəlxalq Bakı Forumunda Agentliyin sədri Kamran İmanov Şərqi Avropa ölkələrinin təmsilçisi kimi “Müəlliflik hüququ və İnternet, maraqların toqquşması və kompromisin axtarışı” mövzusunda prezentasiya ilə çıxış etmiş, həmçinin məsələ ilə bağlı diskussiyalarda iştirak etmişdir. Tədbirin nəticələri olaraq, tədbirdə müzakirə edilən məsələlərin müzakirəsində fəal iştiraka görə Agentliyin ünvanına təşkilatçılar adından təşəkkür məktubu daxil olmuşdur.

Hesabat ilinin mart ayında “İnstitusional İslahatlar Planı”nın hazırlanmasında Azərbaycana dəstək göstərilməsi məqsədilə ölkəmizdə olan Avropa İttifaqının ekspertləri Nikos Economon və Juan Ramon Iturriagagoitia ilə Agentliyin rəhbərliyi arasında görüş keçirilmişdir.

Görüş zamanı Agentliyin sədri cənab K. İmanov qonaqlara Agentliyin vəzifə və funksiyaları, Agentlik tərəfindən hazırlanmış bölmələr haqqında, o cümlədən “Azərbaycan Respublikasında müəlliflik hüququ və digər əqli mülkiyyət hüquqları sahəsinin inkişafı üzrə 2012-2015-cü illər üçün Dövlət Proqram”, əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi sahəsində Agentlik tərəfindən görülən işlər, həmçinin “Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı Mərkəzi”nin funksiyaları barədə məlumat vermişdir.

Bununla yanaşı, Agentliyin dövlət qulluqçuları ÜƏMT-nin 20-yə yaxın müxtəlif tədbirlərində, o cümlədən Baş Assambleyanın, Hökumətlərarası və Daimi Komitələrin sessiyalarında, ÜƏMT çərçivəsində qəbul edilmiş “Audiovizual ifalar haqqında Pekin müqaviləsi”nin hazırlanması və qəbul edilməsi prosesində iştirak etmiş, ÜƏMT-nin rəhbərliyi və yüksək rütbəli məmurları, həmçinin ÜƏMT-nin üzv-dövlətlərinin nümayəndələri ilə mütəmadi görüşlər keçirilmiş, ölkəmizdə əqli mülkiyyət sahəsində son illər həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlər barədə məlumat verilmişdir.

§9. Kadrların peşəkarlığının artırılması, vətəndaşların qəbulu və kargüzarlığın təşkili.

1) Hesabat ilində Müəllif Hüquqları Agentliyində kadrlarla iş “Dövlət qulluğu haqqında” Qanuna və onun tətbiqi ilə bağlı qəbul edilmiş normativ-hüquqi aktların tələblərinə uyğun aparılmış, kadr resurslarının beynəlxalq təşkilatlarda və inkişaf etmiş ölkələrdə stajkeçmə hesabına möhkəmləndirilməsi, mütəxəssislərin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması istiqamətlərində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Belə ki, Agentliyin 11 dövlət qulluqçusu Aİ-nin Tvinning Proqramı çərçivəsində Aİ-nin Portuqaliya, Rumıniya, İtaliya və İspaniya ölkələrində müəllif-hüquq sahəsində inzibati və idarəetmə iş təcrübəsi ilə tanışlıq məqsədilə keçirilən tədbirlərdə iştirak etmiş, 3 nəfər ÜƏMT və ÜTT-nin əqli mülkiyyətin müxtəlif sahələri üzrə məsafədən təhsil Proqramlarını müvəffəqiyyətlə bitirərək Sertifikatlar almış, 1 nəfər ÜƏMT Akademiyasının və Türin Universitetinin “Əqli mülkiyyət hüquqları”na dair Magistr proqramı üzrə təlim kursunu bitirmişdir.

Kadrların Agentlikdə işə qəbulu ilə bağlı prosedurlar “Dövlət qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, digər normativ-hüquqi aktlara və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanlarının tələblərinə uyğun olaraq aparılmışdır.

Hesabat dövründə 3 nəfər Agentlikdə dövlət qulluğuna qəbul olunmuş, 3 nəfərin öz xahişi ilə dövlət qulluğuna xitam verilmiş, 1 nəfər vəfat etmişdir. 2 nəfərə yeni ixtisas dərəcəsi verilmişdir.

2) Kargüzarlıq işləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 27 sentyabr tarixli 935 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət hakimiyyəti orqanlarında, idarə, təşkilat və müəssisələrində kargüzarlığın aparılmasına dair Təlimat”a uyğun aparılmışdır.

Agentlik üzrə əmr layihələrinin hazırlanmasına, imzalanmış əmrlərin təyinatı və aidiyyəti üzrə çatdırılmasına və icrasına nəzarət təmin edilmişdir.

Hesabat dövründə Agentliyə 1100 sənəd daxil olmuşdur. Sənədlərin 65-i Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasından, 163-ü Nazirlər Kabinetindən, 228-i nazirlik və komitələrdən, 10-u məhkəmələrdən, 88-i hüquqi şəxslərdən, 74-ü fiziki şəxslərdən, 10-u ictimai birliklərdən, 104-ü xarici ölkələrdən, 339-u isə bilavasitə qeydiyyatla əlaqədar daxil olmuşdur.

Sənədlərin Agentlikdə hərəkəti, təşkilata daxil olduğu andan icra edildiyi və ya göndərildiyi anadək onların dövrüyyəsinə və icrasına riayət olunmuşdur.

Hesabat dövründə Agentlikdən Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına 21, Nazirlər Kabinetinə 59, nazirlik və komitələrə 334, məhkəmələrə 2, hüquqi şəxslərə 190, fiziki şəxslərə 66, ictimai birliklərə 9, xarici ölkələrə 114 məktub göndərilmişdir.

3) Agentlikdə hesabat ilində vətəndaşların qəbulu və qəbullə əlaqədar kargüzarlığın aparılması üzrə iş “Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması qaydası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət hakimiyyəti orqanlarında, idarə, təşkilat və müəssisələrində vətəndaşların təklif, ərizə və şikayətləri üzrə kargüzarlığın aparılması Qaydaları”na uyğun təşkil edilmişdir.

Bununla əlaqədar 2012-ci il üçün vətəndaşların qəbulu qrafiki 2011-ci il 13 dekabr tarixli 131 nömrəli əmrlə təsdiq edilmiş və hesabat dövründə Agentliyin rəhbər işçiləri tərəfindən qəbul edilmiş vətəndaşların problemlərinin operativ şəkildə həll edilməsi üçün Agentliyin səlahiyyətləri çərçivəsində zəruri tədbirlər görülmüşdür.

2012-ci ildə Agentliyə daxil olmuş müraciətlərin təhlili nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, onlar daha çox əsərlərin dövlət qeydiyyatından keçirilməsi, əmlak hüquqlarının təmin edilməsi, əsərlərdən istifadəyə görə qonorar ödənilməsi,

pozulmuş müəlliflik hüquqlarının bərpası, əsərlərdən istifadə ilə bağlı məsləhətlər verilməsi və s. məsələlərlə bağlı olmuşdur.

Hesabat dövründə vətəndaşlardan bilavasitə Agentliyə daxil olmuş müraciətlər nəzarətə alınmış və onlarla əlaqədar lazımi işlər aparılmışdır. Müraciətlərin 399-u bilavasitə Agentliyə, 2-si digər təşkilatlardan (cəmi 401) daxil olmuşdur. Həmin müraciətlərdən 373-ü ərizə, 27-si şikayət, 1-i təklifdir. Həmin müraciətlərdən 336-sı müsbət həll edilmiş, 37-nə müvafiq izahat verilmiş, 10-u əsassız hesab edilmiş, 7-si baxılmaq üçün aidiyyəti təşkilatlara göndərilmişdir. 11 müraciət hal-hazırda icradadır.

Daxil olmuş bütün müraciətlər Agentliyin müvafiq struktur bölmələrində diqqətlə araşdırılmış, onların həlli istiqamətində Agentliyin səlahiyyətləri çərçivəsində müvafiq tədbirlər görülmüş, izahat və məsləhətlər verilmişdir.

Vətəndaşların müraciətlərinə baxılmasının nəticələri haqqında məlumat ildə 1 dəfə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinə göndərilir.

§10. Agentliyin maliyyə – təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələri. Agentliyin 2012-ci ildə saxlanması üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş maliyyə vəsaitləri təsdiq edilmiş xərclər smetasına uyğun olaraq xərclənmiş, hesabat ilində dövlət büdcəsinin vəsaitlərinin müvafiq maddələr üzrə xərclənməsi təmin edilmiş və israfçılığa yol verilməmişdir.

2012-ci il üçün Agentliyin saxlanmasına dövlət büdcəsində 511393 manat vəsait nəzərdə tutulmuşdur. Təsdiq edilmiş illik smeta xərclərinə uyğun olaraq həmin vəsaitin 313451 manatı əməyin ödənişinə (o cümlədən, 243473 manat ştatda olan işçilərin əmək haqqının ödənilməsinə, 4776 manat ştatdankənar işçilərin əmək haqqının ödənilməsinə, 65202 manat sair pul ödənişlərinə), 68960 manatı DSMF-na ayırmalara, 128982 manatı isə Agentliyin saxlanması üçün digər maddələr üzrə xərclərə yönəldilmişdir.

Bununla yanaşı, il ərzində icarə, şəhərlərarası danışıqlar, telefonların abunəsi və Agentliyin əməkdaşlarının icbari sığorta haqqı üçün ödənişlər edilmişdir.

Agentliyin əməkdaşlarının əmək haqları, müavinətləri və sair ödənişləri vaxtında hesablanıb ödənilmişdir.

Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyinin 9 saylı Xəzinədarlıq idarəsi ilə rübdə bir dəfə büdcə və depozit vəsaitləri üzrə üzləşmələr aparılmışdır. DSMF-na ayırmaların vaxtında ödənilməsinə nəzarət edilmişdir.

2012-ci ilin Dövlət büdcəsindən Agentliyin əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasına və təmin edilməsinə dair ayrılmış 296949 manat (9000 manat əmək haqqı, 1980 manat DSMF-na, 285000 manat sair xərclər) vəsaitdən 4380,08 manat Mərkəzin işçilərinə əmək haqqı, 689,27 manat isə DSMF-ya ödənilmişdir.

285000 manat Müəllif Hüquqları Agentliyinin tabeliyində Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzi üçün Hökumət evinin aşağı mərtəbəsində ayrılmış 334.2 kv.m sahənin təmir edilməsinə və Mərkəzin fəaliyyət göstərməsi üçün zəruri avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına sərf edilmişdir.

Bununla yanaşı, Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzinin fəaliyyət sahəsi ilə bağlı nəzarət markalarının istifadəsinin uçotu və fərdiləşdirilməsi

sisteminin təchizatı üçün spektral metkalı holoqrafik məhsul nümunələrinin alınması ilə bağlı proqram təminatının instalyasiyası, müvafiq avadanlıqların istifadəyə verilməsi, işçi heyətinin təlimatlandırılması, texniki xidmət və s. xidmətlər görülmüşdür.

2012-ci ildə Agentliyin maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı hesabatlar qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada müvafiq dövlət orqanlarına, o cümlədən Maliyyə Nazirliyinə, Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna və digər orqanlara təqdim edilmişdir.

Hesabat ilində Agentliyin maliyyə fəaliyyətinin həyata kçirilməsində və müvafiq maliyyə hesabatlarının vaxtında təqdim edilməsində qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydalara əməl olunmuşdur.

§11. Agentliyin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi. Hesabat ilində Agentliyin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, yeni İKT avadanlıqlarının alınması və daxili şəbəkənin gücləndirilməsi istiqamətlərində işlər davam etdirilmiş, təşkilatın kompüter şəbəkəsinin işi təkmilləşdirilmiş, kompüter parkının təzələnməsi və modernləşdirilməsi məqsədilə 2 ədəd server, 15 ədəd kompüter, 22 ədəd notebook, 12 ədəd printer, 1 ədəd Smart-lövhə və s. avadanlıqlar alınmış, həmçinin “Əqli Mülkiyyət Mərkəzi”nin fəaliyyətinin tam gücü ilə qurulması və bazarda yayılması nəzərdə tutulan əqli mülkiyyət obyektlərinə yapışdırılacaq nəzarət holoqramlarının tətbiqi ilə bağlı müvafiq avadanlıqların alınması, quraşdırılması və işçi vəziyyətinə gətirilməsi təmin edilmişdir.
